

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/146/2014
Identifikačné číslo spisu:	3013200672
Dátum vydania rozhodnutia:	16.12.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:3013200672.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Petra Paludu, v právnej veci navrhovateľa JUDr. Z. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom T., proti odporkyni Sociálnej poisťovni - ústrediu Bratislava, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o výšku invalidného dôchodku, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 12Sd/229/2013-55 zo dňa 14. augusta 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 12Sd/229/2013-55 zo dňa 14. augusta 2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) ako zákonné rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 28. mája 2014 a č. XXX XXX XXXX X zo dňa 29. mája 2014, konanie vo vzťahu k rozhodnutiu odporkyne č. XXX XXX XXXX X. zo dňa 9. mája 2013 zastavil a odporkyni náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že odporkyňa rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 09.05.2013 podľa § 73, §112 ods. 4, § 82 a § 293ce zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov zvýšila navrhovateľovi sumu invalidného dôchodku od 7. februára 2013 na 400,00 € mesačne, lebo podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Prievidza zo dňa 16. apríla 2013 miera poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť od uvedeného dňa už nie je 45 %, ale 55 %. V priebehu konania odporkyňa vydala nové rozhodnutie zo dňa 28.05.2014, ktorým navrhovateľovi od 7. februára 2013 zvýšila sumu invalidného dôchodku na 435,80 € mesačne, zvýšenú od 01.01.2014 na 440,30 € mesačne, lebo podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie Trenčín zo dňa 25.04.2014 je navrhovateľ od tohto dňa invalidný s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60 %. Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X z 29.05.2014 odporkyňa podľa § 112 zákona o sociálnom poistení zrušila pôvodné rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 09.05.2013 o zmene sumy invalidného dôchodku.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd dospel k záveru, že novo vydané rozhodnutia odporkyňou sú v súlade so zákonom. Po podaní opravného prostriedku bol zdravotný stav navrhovateľa znovu posudzovaný posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne, pobočky Prievidza dňa 19. júla 2013, ktorý nezistil nové, posudkovo závažné skutočnosti a nevyhovel jeho opravnému prostriedku. Následne bol posudkový spis postúpený posudkovému lekárovi sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie so sídlom v Trenčíne na II. stupňové konanie a posudkový lekár dňa 14. augusta 2013 určil mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách už nie 45 %, ale 55 %. Dospel k záveru, že rozhodujúcim zdravotným postihom u navrhovateľa je Depresívna porucha podľa prílohy 4, kapitoly V, položka 3 písm. a/ zákona s MPSVZČ 45 % (z rozpätia 35-45 %), zvýšená o 10 % za iné zdravotné postihnutia na výslednú mieru 55 %.

Pretože navrhovateľ ani s týmto záverom nesúhlasil, krajský súd požiadal posudkového lekára Sociálnej poisťovne ústredia, so sídlom v Trenčíne o opätovné posúdenie zdravotného stavu navrhovateľa a posúdenie navrhovateľom predložených nových lekárskeho odborných správ. Posudkový lekár dňa 25. apríla 2014 po preštudovaní celej zdravotnej dokumentácie dospel k záveru, že rozhodujúcim zdravotným postihom navrhovateľa je -Depresívna porucha ťažká podľa kap. V, pol. 3 písm. b/ prílohy č. 4 zákona s MPSVZČ 50 % s navýšením o 10 % za iné zdravotné postihnutie, teda celkovo 60 % od 7. februára 2013. V lekárskej správe uviedol, že nálada navrhovateľa je len subdepresívna, nie je prítomný depresívny stupor, nebola vyčerpaná všetka dostupná liečba, nikdy nebol pre toto ochorenie hospitalizovaný a ochorenie nie je komplikované, ide o krátke trvanie ochorenia, potencované reaktívne, pri vysokoškolskom vzdelaní sú veľké kompenzačné možnosti navrhovateľa v zmysle pracovného zaradenia, preto je dôvodná dolná hranica stanoveného rozpätia 50-80 %. Odporkyňa vzhľadom na tento záver zrušila pôvodné rozhodnutie z 09.05.2013 a novým rozhodnutím z 28.05.2014 navrhovateľovi od 7. februára 2013 zvýšila sumu invalidného dôchodku na 435,80 € mesačne, zvýšenú od 01.01.2014 na 440,30 € mesačne. S prihladením na uvedené skutočnosti a relevantné zákonné ustanovenia dospel krajský súd k záveru, že toto rozhodnutie je vecne správne a zákonné. Nesúhlas navrhovateľa s priznanou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť považoval za irelevantný, pretože nevznikli nové závažné skutočnosti potvrdené hospitalizáciou, na čo bol navrhovateľ upozornený posudkovým lekárom.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 v spojení s ustanovením § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože navrhovateľ v konaní nebol úspešný a odporkyňa nemá zo zákona právo na náhradu trov konania.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ včas odvolanie s odôvodnením, že krajský súd sa nezaoberal odbornými lekáskymi nálezmi za obdobie od roku 2011 až do 04.07.2014, ktoré sú súčasťou spisovej dokumentácie a ktoré potvrdzujú, že dlhodobo dochádzalo k zhoršeniu jeho zdravotného stavu, preto má za to, že miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je viac ako 70 %. Žiadal preto, aby bol jeho zdravotný stav opätovne komplexne a objektívne zhodnotený, aby bola prehodnotená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť s použitím percentuálneho navýšenia za pridružené zdravotné problémy.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že dôvody, ktoré uvádza navrhovateľ v odvolaní, nepovažuje za opodstatnené. Navrhovateľ v odvolacom konaní neuviedol žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia. Námitky o neúplnom zistení jeho zdravotného stavu považuje za nedôvodné, vyvolané len jeho subjektívnym presvedčením; poukazuje na povinnosť preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na invalidný dôchodok v rámci dokazovania, kedy je účastník konania povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Navrhovateľ v konaní nepreukázal, že by jeho zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Odporkyňa považuje závery napadnutého rozhodnutia krajského súdu za vecne správne a dostatočne doložené vykonaným dokazovaním, preto navrhuje, aby odvolací súd toto rozhodnutie ako vecne správne podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal rozsudok krajského súdu a po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O. s. p.) a ide o rozsudok, proti ktorému je podanie odvolania prípustné (§ 202 O. s. p. v spojení s § 250s O. s. p.), dospel jednomyselne k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O. s. p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 16.12.2015 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu, preto primárne, v medziach odvolania, preskúmal odvolací súd rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporkyne, a to najmä z toho pohľadu, či krajský súd správne posúdil zákonnosť jej preskúmaného rozhodnutia o zvýšení invalidného dôchodku.

Podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, poistenec je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Podľa § 71 ods. 3 prvej vety zákona o sociálnom poistení, pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby.

Podľa § 71 ods. 4 zákona pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe lekárskeho správy a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

Podľa § 71 ods. 6 zákona o sociálnom poistení, miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

Podľa § 71 ods. 8 zákona mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav.

Kľúčovou otázkou pri posudzovaní nároku na invalidný dôchodok je otázka vplyvu dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu na schopnosť výkonu zárobkovej činnosti. Nárok na invalidný dôchodok je v zmysle zákona o sociálnom poistení podmienený invaliditou poistenca, ktorá spočíva v tom, že poistenec má pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Zo spisu odporkyne vyplýva, že táto rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 9. mája 2013 podľa § 73, § 112 ods. 4 a § 293ce zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov

zvýšila navrhovateľovi od 07.02.2013 sumu invalidného dôchodku na 400 € mesačne. Vychádzala pritom zo záveru lekárskej správy zo 16.04.2013, že navrhovateľ je invalidný, pretože má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 55 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (namiesto dovtedy priznanej miery 45 %).

Na základe opravného prostriedku navrhovateľa bol jeho zdravotný stav opätovne posúdený posudkovým lekárom sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Trenčíne dňa 14.08.2013, ktorý potvrdil predchádzajúci záver zo 16.04.2013 o miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách 55 %. Pretože navrhovateľ na pojednávaní pred krajským súdom s týmto záverom nesúhlasil a predložil nové lekárske správy, konajúci súd nariadil doplnenie posudku. Ten bol vypracovaný dňa 25.04.2014 s tým, že posudkový lekár uznal navrhovateľovi ťažký stupeň depresívnej poruchy odo dňa podania žiadosti, t. j. od 07.02.2013 a určil za rozhodujúce zdravotné postihnutie podľa prílohy č. 4 zákona Depresívnu poruchu ťažkú podľa kap. V, položky 3 písm. b/ s MPSVZČ 50 %, zvýšenú v zmysle § 71 ods. 8 zákona o maximálne možných 10 % za ostatné zdravotné postihnutia, takže v tejto časti sa odvolateľ domáha niečoho, čo mu už bolo priznané. Odporkyňa na závery tohto posudku reagovala rozhodnutím z 29.05.2014, ktorým zrušila svoje pôvodné rozhodnutie z 09.05.2013 a rozhodnutím z 28.05.2014, ktorým zvýšila navrhovateľovi od 07.02.2013 sumu invalidného dôchodku na 435,80 € mesačne.

Pretože súd nemôže sám posudzovať odborné otázky medicínskeho charakteru, ktoré sú podkladom pre stanovenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre účely invalidity, musí rovnako ako odporkyňa vychádzať z lekárskeho posudku, kde posudzuje presvedčivosť ich záverov s prihliadnutím na všetky okolnosti, najmä aj s prihliadnutím na námietky žiadateľa o invalidný dôchodok. Odvolací súd po detailnom oboznámení sa s kompletným spisovým materiálom konštatuje, že v lekárskejších správach obsiahnuté odborné nálezy boli vyhodnocované v rámci vyšetrení uskutočnených na účely posúdenia invalidity navrhovateľa a posudkoví lekári sa v posudku zaoberali aj tvrdením navrhovateľa, že miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť by mala byť vyššia. Posudkový lekár v posudku z 25.04.2014 vyčerpávajúčim spôsobom a presvedčivo odôvodnil, prečo určil mieru poklesu na dolnej hranici rozpätia, pričom zohľadnil všetky lekárske správy predložené navrhovateľom. Navrhovateľ v odvolaní síce jeho záver opakovane namieta, nedoložil však žiadne nové lekárske správy, ktoré by spochybňovali záver prijatý v lekárskom posudku. O objektívnosti, odbornej úrovni a úplnosti záverov posudkov posudkových orgánov, ktoré boli v zásade zhodné, odvolací súd nemal dôvod pochybovať.

Z vyššie uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne za zákonné a preto rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za nevyhnuté zdôrazniť, že preskúmané rozhodnutie odporkyne o zvýšení invalidného dôchodku na základe ustálenej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 60 % nevyklučuje možnosť navrhovateľa požiadať o prípadné ďalšie zvýšenie invalidného dôchodku a o nové preskúmanie miery poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, ak by v budúcnosti došlo k významnému zhoršeniu jeho zdravotného stavu, čo by preukazovali nové lekárske nálezy.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyni náhrada trov nepatrí zo zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.